

De totes passades

L'expressió adverbial *de totes passades* ens sembla més habitual, en una elocució espontània, que la seva variant *a totes passades*, i si trobem gairebé exclusivament aquesta segona en textos ben revisats és perquè hom s'ha atingut - l'autor o potser, més probablement, el corrector - a la normativa estricta del Diccionari Fabra. Efectivament, el nostre Diccionari normatiu (a l'article *passada*) admet únicament *a totes passades*, locució adverbial definida amb l'expressió equivalent *sigui com sigui*. Però la correcció o admissibilitat de la variant *de totes passades* ha de considerar-se indubtable. En primer lloc, veiem que la Gran Enciclopèdia Catalana admet totes dues variants, amb una definició més àmplia, "sigui com sigui, sense condicions, absolutament", i amb l'exemple *Va voler a totes passades que jo fes nit allí*. I, en segon lloc, trobem, si més no, un exemple de l'ús de la variant *de totes passades* en un dels articles del mateix Diccionari Fabra, concretament a *dissuadir*: *Ell volia anar-hi de totes passades; però jo l'en vaig dissuadir*. Com que bé cal que els correctors s'atenguin a unes normes, i com que el que se n'espera és que hi acordin els textos originals que sotmeten a llur revisió, l'esmena que comentem ha de considerar-se, en principi, justificada, però no hi ha dubte que tenint en compte la present informació esdevé innecessària.

Ultra *sigui com sigui* i *absolutament*, que ja hem vist, amb el mateix valor que *a (o de) totes passades* pot usar-se també la locució *tant si com no*, molt viva i pròpia del llenguatge popular. Aquesta locució, no recollida en les primeres edicions del Diccionari Fabra, fou admesa posteriorment per la Secció Filològica de l'Institut i figura en l'apèndix de les edicions actuals d'aquest diccionari, amb una triple definició que, de fet, amplia encara més la sinonímia d'aquestes locucions adverbials: *costi el que costi, de tota manera, tant si es vol com si no es no*. I, sens dubte, encara que no totes elles siguin aplicables en els mateixos casos (és a dir, intercanviables en tots ells), trobaríem moltes més expressions anàlogues amb un valor idèntic o afí al que comentem, com mostra aquest passatge de Joaquim Ruyra (*Les coses benignes*): *Anem! no em puc deixar pintar la cigora? Pesi a qui pesi, caigui qui caigui, sagni o no sagni el meu cor, he de cercar la veritat*.

Albert Jané